

Już w kioskach!

- [Wiadomości](#)
- [Artykuły](#)
- [Publicystyka](#)
- [Recenzje](#)
- [Projekty](#)
- [Konkursy](#)
- [Redakcja](#)

- [RSS Feed](#)

szukaj...

Szukaj

„Księga eparcha” - recenzja

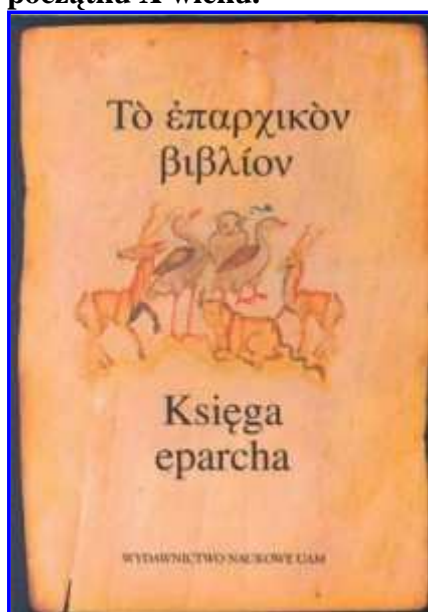
[Dr Tomasz Szelaĝ](#) | 5 maja 2011 18:00

Poleć

0

Wyślij

Z końcem ubiegłego roku Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu opublikowało trzeci zeszyt z serii *Rhomaioi – Źródła do historii Bizancjum*. Tym razem doktor Anna Kotłowska przełożyła *Księgę eparcha*, źródło o charakterze prawnym z początku X wieku.

Jest to już trzeci przekład (opatrzone komentarzem) autorstwa doktor Anny Kotłowskiej, ze wstępem profesora Kazimierza Iłskiego. Uprzednio mieliśmy bowiem możliwość zapoznania się z opracowaniami dwóch mów pogrzebowych św. Ambrożego

– wygłoszonych na cześć cesarza Walentyniana II (392 r.) i Teodozjusza I (395 r.) – wydanymi odpowiednio w 2007 i 2008 r.

Księga eparcha (czyli księga prefekta miasta), jest źródłem niezwykle ciekawym, spajającym zainteresowania badaczy zajmujących się różnymi dyscyplinami naukowymi. Przedstawia bowiem nie tylko materiał poznawczy prawa bizantyjskiego, ale też sposób działania administracji, funkcjonowania rynku pracy, zatrudnienia, a w szerszym kontekście po prostu życie codzienne mieszkańców Konstantynopola.

Księga wydana w 912 r., w ostatnich miesiącach (lub nawet tygodniach) panowania cesarza Leona VI, opracowana była w kancelarii cesarskiej na podstawie materiału przedstawionego przez bezpośrednio zainteresowane korporacje. Tekst dzieli się na 22 części, z których każda normuje struktury organizacyjne i zasady działań określonej dziedziny czy to usług, czy rzemiosła, czy handlu, czy też innego rodzaju działalności.

Księgę otwierają przepisy poświęcone notariuszom (aż 26 norm, najwięcej ze wszystkich korporacji) szczegółowo regulujące kto i pod jakimi warunkami może zostać notariuszem. Zapewne dzisiejsi prawnicy czy to starający się o dostęp do korporacji zawodowej czy już do niej należący uśmiechną się nie raz czytając choćby:

Kto zostanie przyjęty, jest zobowiązany umieć na pamięć czterdzieści tytułów podręcznika prawa oraz znać sześćdziesiąt ksiąg, a także posiadać ogólne wykształcenie, aby nie popełniał błędów przy sporządzaniu dokumentów i nie potknął się przy formułowaniu tekstu. Zobowiązany jest też być w wieku najlepszym dla ujawnienia cech tak umysłu, jak i ciała. [...] Powinien zaś być wybierany w sposób następujący: po uzyskaniu opinii oraz sprawdzeniu powinien pokazać się prześwietnemu eparchowi w obecności zgromadzenia notariuszy i primmikeriosa, ubrany w efestrę; składają oni przysięgę na Boga i zdrowie cesarza, że został wybrany na stanowisko nie ze względu na jego wdzięczność, protekcję, pokrewieństwo czy przyjaźń, lecz z powodu cnoty moralnej, wiedzy, rozsądku i ogólnych zdolności. Następnie, po złożeniu przysięg, urzędnik mający właściwe kompetencje złożeniem pieczęci zatwierdza wybór w biurze eparcha: tak zostaje on włączony do zgromadzenia i wliczony pomiędzy notariuszy¹.

Szczegółowo regulowane są także zasady pracy m.in. jubilerów i bankierów, ale także i zawodów bardziej „przyziemnych”, jak piekarzy, karczmarzy czy rzeźników. Co interesujące, księga ukazuje nam wiele ciekawostek z życia X-wiecznego Bizancjum, osobno rozróżniając np. sprzedawców ubrań i „sprzedawców przepasek” (w rozumieniu drobnej galanterii), czy też normując zasady działania sprzedawców perfum i sprzedawców mydła.

Tłumaczenie jest znakomite, szczególnie biorąc pod uwagę, że tekst jest bardzo trudny. Dodatkową rolę odgrywa bardzo szczegółowy komentarz, bez którego lektura byłaby praktycznie niemożliwa.

Czego mi w tej pozycji brakuje to przede wszystkim nieco szerszego wstępu, bardziej złożonego wprowadzenia – nakreślenia sytuacji politycznej i ekonomicznej w jakiej ten nowy spis praw był wprowadzany. Szczególnie, że cesarz Leon VI zwany Mądrym bądź Filozofem był postacią niezwykle interesującą. Zaprezentowane szerzej we wprowadzeniu takie tło zdecydowanie uprzyjemniłoby Czytelnikowi lekturę. Tym bardziej, że dwa wcześniejsze zeszyty takie szersze wprowadzenie miały, tym razem otrzymujemy tylko trzy strony wstępu.

Przekład wydany jest zgodnie z zasadami serii w charakterystycznej czarno-złotawej, miękkiej oprawie. Trzeci zeszyt, jest obszerniejszy od poprzednich, liczy bowiem 85 stron.

Podsumowując, należy uznać trzeci tomik *Rhomaioi* za pozycję ze wszech miar udaną. Mam nadzieję, że sięgną po nią nie tylko zainteresowani badacze historii Bizancjum czy historycy prawa, ale także osoby bardziej hobbystycznie zajmujące się dziejami Cesarstwa Wschodniorzymskiego.

Plus minus

Na plus:

- + kolejny zeszyt z serii *Rhomaioi*
- + znakomity przekład
- + wyczerpujący, szczegółowy komentarz do tekstu
- + bardzo ciekawa tematyka pozwalająca zainteresować nie tylko historyków czy prawników
- + cena

Na minus:

- część tekstu greckiego jest słabiej zeskanowana co odbiło się na jakości wydruku (być może dotyczy to pojedynczych egzemplarzy)
- minimalnie za krótkie wprowadzenie profesora Kazimierza Iłskiego

Tytuł: *Księga eparcha*

Przekład i komentarz: Anna Kotłowska

Wydanie: 2010

Wydawca: Anna Kotłowska

ISBN: 978-83-232-2162-3

Stron: 85

Oprawa: miękka

Cena: 12 zł

Ocena recenzenta: 9.5

Podziel się na:

1. *Księga eparcha*, 1.2 – 1.3. [\[e\]](#)

Opinie i ocena zawarte w recenzji wyrażają wyłącznie zdanie recenzenta, nie musi być ono zgodne ze stanowiskiem redakcji. Z naszą skalę ocen i sposobem oceny możesz zapoznać się [tutaj](#). Zachęcamy do dyskusji nad treścią przeczytanej recenzji, by to zrobić wystarczy podać swój nick, e-mail i rozwiązać proste równanie. O naszych recenzjach możesz także porozmawiać na [naszym forum](#). Na profilu "historia.org.pl" na [Facebooku](#) na bieżąco informujemy o nowych recenzjach. Możesz także napisać własną recenzję i wysłać ją na adres naszej [redakcji](#).

Tagi: [Anna Kotłowska](#), [cena do 50 zł](#), [ocena - 9](#), [rok wydania - 2010](#)

Zostaw własny komentarz

Imię (wymagane)

Adres e-mail (nie zostanie opublikowany) (wymagane)

Witryna

Dodaj komentarz

Rozwiąż równanie. Sprawdzamy czy jesteś człowiekiem :)

1 + 1 =

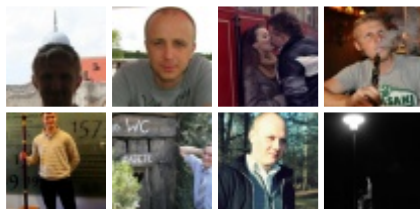
Znajdź nas na Facebooku

Historia.org.pl - Polski portal historyczny

Lubię to!

12.843 osoby lubią obiekt Historia.org.pl - Polski portal historyczny.

Wtyczka społecznościowa Facebooka

Rekomendacje

Login

Aby zobaczyć rekomendacje znajomego, musisz zalogować się do Facebooka.

Do wygrania: Trzy wybrane koszulki Surge Polonia

36 osób recommended to.

„Wielcy zdrajcy. Od Piastów do PRL” – S. Koper – recenzja

47 osób recommended to.

Geneza ruchu husyckiego i jego podział na dwa stronnictwa

42 osoby recommended to.

Wirtualna podróż po Monte Cassino

66 osób recommended to.

Wtyczka społecznościowa Facebooka

[Regulamin](#) | [O nas](#) | [Redakcja](#) | [Media o nas](#) | [Newsletter](#) | [Reklama](#) | [Zgłoś błąd/literówkę](#) | [Kontakt](#)

Copyright © 2004-2013 — Historia.org.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Webmaster: [Serwis Ostrołęka](#). ISSN 2083-2265.

Redakcja "historia.org.pl" nie ponosi odpowiedzialności za publikowane komentarze. Korzystając z portalu akceptujesz [Regulamin](#).